

פרשת פקודי – מי עשה את המשכן

את המשכן וכליו עשו בצלאל, אהליאב וחכמי הלב, כמו שנאמר בפרשת ויקהל: "ועשה בצלאל ואהליאב וכל איש חכם לב, אשר נתן ה' חכמה בהמה, לדעת לעשות את כל מלאכת עבודת הקודש, לכל אשר ציווה ה'" (לו א).

בפרשת פקודי נאמר: "ותכל כל עבודת משכן אהל מועד, ויעשו בני ישראל ככל אשר ציווה ה' את משה כן עשו" (לט לב).

שאלו המפרשים: מדוע בפרשת פקודי מיחסים את עבודת המשכן לכל בני ישראל ולא רק לאומנים שעשו אותו?

תרץ "אור החיים": את המשכן בנו בצלאל אהליאב והאומנים, והם היו שלוחי עם ישראל, ומכיוון ששלוחו של אדם כמותו, הרי זה כאילו כל בני ישראל בנו את המשכן.

בפרושו של "אור החיים" תירוץ נוסף: המשכן נבנה בשיתוף של העם שהביא את הנדבה למלאכת המשכן, עם האומנים שבנו, והתורה רוצה ללמד אותנו שלכל אחד יש את החלק שלו בעשיית המשכן, לכן נאמר: "ויעשו בני ישראל", זכות העשייה נזקפת בשווה לתורמים ולבונים.

מכאן למד "אור החיים" יסוד חשוב לקיום התורה: כמו המשכן שנבנה בשיתוף האומנים והתורמים, כך גם התורה יכולה להתקיים בשלמות רק בשיתוף של כל העם, שהרי יש מצוות המיוחדות רק לכוהנים, ויש מצוות המיוחדות רק ללויים, ויש מצוות המיוחדות רק לנשים. לכן רק כשעם ישראל מתאחד לעם אחד, אפשר לקיים את התורה בשלמות, כשכל אחד תורם לכלל את המצוות המיוחדות שלו.

על החשיבות שיש בהצטרפות לכלל אפשר ללמוד מתרומת הנשיאים. בפרשת ויקהל נאמר על תרומת הנשיאים: "והנשיאים הביאו את אבני השוהם ואת אבני המילואים לאפוד ולחושן" (לה כז). בתורה כתוב "נשאים" בלי שני היודים, את הסיבה לכך פירש רש"י: הנשיאים לא הזדרזו להביא תרומה למשכן, ובגלל שהתעצלו נחסרו אותיות משמם. את התיקון לעצלותם עשו הנשיאים בחנוכת המשכן, שם הם הזדרזו להביא את תרומתם כמו שמסופר בפרשת נשא (במדבר ז). ובגלל זריזותם זכו שהתורה תתאר את תרומתם בהרחבה יתירה, כל נשיא זכה שייכתב עליו מה הוא הביא למרות שכל הנשיאים הביאו אותו דבר.

בפסוק שפתחנו נאמר: "ויעשו בני ישראל ככל אשר ציווה ה' את משה כן עשו" (לט לב), הפסוק פותח בעשייה ומסיים בעשייה.

כתב על כך הנציב מוולוז'ין בפרושו "העמק דבר": התורה רוצה להדגיש שלמרות שעם ישראל רצה מאוד שהשכינה תשרה בתוכו, לא זאת הייתה הסיבה שבגללה הם תרמו ובנו את המשכן,

הסיבה היחידה לבניית המשכן הייתה לעשות את רצון ה' שציווה לבנות משכן, לכן נאמר: "ככל אשר ציווה ה' את משה כן עשו" (לט לב). וכשעושים את רצון ה' זוכים להשראת שכינה, וכמו שנאמר בסוף הפרשה: "ויכס הענן את אהל מועד, וכבוד ה' מלא את המשכן" (מ לד)

שנזכה בקרוב להשראת שכינה בתוכנו, ולהתבשר בבשורות טובות ישועות ונחמות.